

Pro Luomu ry kiittää mahdollisuudesta lausua **KOULURUUAN KEHITTÄMISOHJELMASTA**

Pro Luomu pitää kouluruokaohjelmaa tärkeänä ohjenuorana kehittää kouluruuan arvostusta ja kiittää, että myös ruuan vastuullisuuteen liittyviä näkökulmia on tuotu ohjelmassa monipuolisesti esille. Tässä lausunnossa kommentoidaan erityisesti luomuun liittyviä yksityiskohtia.

Pro Luomu on iloinen, että luomu on selkeästi ja vahvasti osa kouluruuan kehittämisohjelmaa ja että luomun kansallinen tavoite (25 % raaka-aineista luomua v. 2030) on myös kouluruokaohjelmassa esillä. Tosin tavoitteelle olisi järkevämpi paikka luvussa **4.1. (Kouluruokailua ohjaavat strategiat, ohjelmat ja suositukset)**. Samassa luvussa voisi olla luontevaa myös avata luomun yhteyttä Pellolta pöytään- ja biodiversiteettistrategiaan. Luomutuotannolla on näissä strategioissa merkittävä rooli ja strategiat ovatkin asettaneet tavoitteeksi, että vuonna 2030 neljännes EU:n alueen peltoalasta olisi luomutuotannossa. Samassa yhteydessä voisi olla paikallaan mainita myös EU:n luomun toimintasuunnitelma, jossa julkisille keittiöille asetetaan merkittävä rooli EU-strategioiden mukaisten luomutavoitteiden saavuttamisessa.

Luvussa 4.2.1 (Ympäristövaikutusten huomioiminen ruokalistasuunnittelussa) olisi hyvä, että myös luomuruoka mainittaisiin kala- ja kasvisruuan lisäksi luonnon monimuotoisuuden edistämisen kannalta hyvänä vaihtoehtona. Luomun merkityksestä luonnon monimuotoisuudelle on vankkaa tutkimustietoa ja sitä pidetään yhtenä tärkeimpänä luomun ympäristövaikutuksista. Tämä on todettu vahvasti myös mm. maa- ja metsätalousministeriön julkaisemassa *Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen elintarvikehankinnoissa* -selvityksessä.

Liitteessä 3 Sanasto on selitetty eri termejä, myös luomu. Luomun määritelmä on liitteessä varsin kapea, eikä kerro mitään luomun tavoitteista. Pro Luomu pitää erittäin tärkeänä, että luomulle ei keksittäisi omia määritelmiä, vaan **luomun määritelmän pohjana olisi aina hyvä käyttää EU:n luomuasetuksen määritelmää luomusta.**

Luomun määritelmä EU:n luomuasetuksessa (EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2018/848)

”Luonnonmukainen tuotanto on kokonaisvaltainen tilanhoidon ja elintarviketuotannon järjestelmä, jossa yhdistyvät ympäristön ja ilmastotoimien kannalta parhaat käytännöt, runsas biologinen monimuotoisuus, luonnonvarojen säästäminen sekä tiukkojen vaatimusten soveltaminen eläinten hyvinvoinnin alalla ja tuotannossa, mikä vastaa kuluttajien kasvavaa kysyntää tuotteista, jotka on tuotettu luonnollisista aineksista ja luonnollisin menetelmin. Luonnonmukaisella tuotannolla on siten kahtalainen yhteiskunnallinen merkitys: se vastaa erityisillä markkinoilla luonnonmukaisia tuotteita haluavien kuluttajien kysyntään ja lisäksi se tarjoaa yleisesti saatavilla olevia hyödykkeitä, jotka edistävät ympäristönsuojelua, eläinten hyvinvointia ja maaseudun kehittämistä.”

EHDOTUS KOULURUOKAOHJELMAAN LUOMUN MÄÄRITELMÄKSI EU-ASETUKSEN POHJALTA:

Luonnonmukainen tuotanto eli luomu on EU-lainsäädännöllä määritelty ruuan tuotantotapa, joka yhdistää ympäristön kannalta parhaat tuotantotavat, korkeat vaatimukset eläinten hyvinvoinnille sekä kuluttajien toiveet korkealaatuisista ja luonnollisista tuotteista. Luomu on Suomessa ainoa viranomaisen valvoma ruuan tuotantotapa, jossa ympäristön ja eläinten hyvinvoinnin takaamiseksi asetetaan lainsäädäntöä korkeampia vaatimuksia.

Lisäksi Pro Luomu ehdottaa, että kouluruuan kehittämisselmaan lisätään EU:n luomutuotannon päivä 23.9. ja Suomalaisen ruuan päivä 4.9., joita voidaan kouluissa ja kouluruokailuissa juhlia paikallisesti sopivilla tavoilla. Teemapäivät ovat oiva tapa kertoa kouluruokailussa tärkeistä teemoista ja ovat myös helppo tapa lisätä kouluruuan arvostusta. Ne voisivat olla ohjelmassa esimerkkejä, kuinka kouluruokailun periaatteista ja käytännön toteutuksesta voidaan viestiä ruokailijoille.

Aura Lamminparras, Pro Luomu ry:n toiminnanjohtaja